

To však obžalovaný v souzeném případě učinil, jak soud zjišťuje. Obžalovaný obdržel podle rozsudkového zjištění žalobu Jaroslava M-ého, domáhající se vydání modelu pluhu ze společenské smlouvy uzavřené mezi stranami dne 7. listopadu 1928; rozsudek prvé stolice, jíž byl obžalovaný uznán povinným vydati model pluhu žalobci, byl vynešen 20. prosince 1928; tento rozsudek byl potvrzen rozsudkem vrchního soudu v Praze z 28. února 1929, jímž bylo zamítnuto odvolání obžalovaného. Teprve po tomto srovnalém rozsudku druhé stolice vedl Jaroslav M. proti obžalovanému exekuci zajišťovací, která byla provedena 4. července 1929. Rozsudek nejvyššího soudu, jímž bylo zamítnuto odvolání obžalovaného a odsuzující rozsudek se stal pravoplatným, je z 20. prosince 1930. Žaloba Karla P-ů o zaplacení 6.730 Kč s přísl. byla obžalovanému doručena 13. října 1928. Obžalovaný rozebral pluh, tvořící cenný předmět majetkový pro oba věřitele, vrátil jednotlivé jeho součástky a rozprodal spojky a šrouby již v prosinci 1928, tedy v nedlouhé době po podání obou žalob. Z této souvislosti časové usuzuje nalézací soud logicky správně, že obžalovaný odstranil a prodal součástky majetku v úmyslu, by zmařil uspokojení svých věřitelů, věda, že mu od obou hrozí exekuce ve smyslu výše vyloženém. Z námitek uplatňovaných v civilním sporu nelze ještě vyvozovati, jak má za to zmateční stížnost, právo volné dispozice obžalovaného s předměty způsobem § 1 zák. o maření exekuce odpovídajícím; vždyť nárok uplatněný žalobou na soudě je při nejmenším sporný a výsledek sporu nejistý pro obě strany, což je obecně známo a nebylo v souzeném případě ani obžalovaným popřeno. Pouhé subjektivní dohady dlužníkovy, že by po případě v civilním sporu jím vznesené námitky mohly býti spojeny s úspěchem, nevyvíňují ještě pachatele; vždyť by jinak byla zákonem zamýšlená ochrana v největším počtu případů ilusorní a vyloučena. Konkrétní okolnosti, odůvodňující však pevné přesvědčení dlužníka, že žalované pohledávky jsou zcela liché a vymyšlené, a že mu proto exekuce vůbec nehrozí, nebyly vůbec obžalovaným podle jeho dosti kolísavé obhajoby tvrzeny, a jsou proto veškeré na takovémto spisy nekrytém podkladě uplatňované výtky stížnosti bezpodstatné. Neobstojí ani další námitka zmateční stížnosti, že obžalovaný neměl býti uznán vinným v obou případech, poněvadž exekuce mohla býti vedena a tudíž hrozila se strany obou věřitelů a obžalovaný svou bezprávnou disposicí projevil úmysl zmařiti uspokojení obou; i když měl obligační nárok na vydání pluhu M., nebylo po zákonu vyloučeno, by na tento majetkový předmět nevedl exekuci i druhý věřitel k uspokojení své pohledávky peněžní, kdyžtž podle obsahu smlouvy měl M. nárok na vydání modelu z toho důvodu, by model mohl spolu s obžalovanými využití, takže model i po uspokojení nároku M-ého tvořil majetkový předmět obžalovaného přípustný exekuci druhých věřitelů.

Čís. 4621.

Zásada § 202 tr. ř. platí i pro trestní řízení důchodkové.

(Rozh. ze dne 8. února 1933, Zm I 1037/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Novém Městě p. Sm. ze dne 2. prosince 1931, kterým byli František N. a František R. uznáni vinnými přestupkem podvodu podle § 461 tr. zák., jakož i potvrzujícím rozhodnutím krajského soudu jako odvolacího soudu v Liberci ze dne 1. února 1932 byl porušen zákon v ustanovení § 461 (197) tr. zák.; oba rozsudky se v celém obsahu zrušují a uznává se právem, že se obvinění František N. a František R. podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby pro přestupek podvodu podle § 461 tr. zák. osvobozují.

D ů v o d y:

Proti Františku N-ovi a Františku R-ovi bylo zavedeno důchodkové trestní řízení u okresního finančního ředitelství v Liberci pro podloutný dovoz soli (důchodkový přestupek). V tomto řízení udali František N. a František R. za spolupachatele Albína R-a, jenž jim byl prý nápomocen při dopravě soli. Při pozdějším výslechu dne 7. října 1931 odvolali oba obvinění své dřívější údaje o Albínu R-ovi. Pro tuto nesprávnou výpověď co do Albína R-a postoupilo okresní finanční ředitelství spisy okresnímu soudu v Novém Městě p. Sm., kdež proti Františku N-ovi a Františku R-ovi bylo zahájeno trestní řízení pro přestupek §§ 461, 197 tr. zák. Okresní soud v Novém Městě p. Sm. spatřoval v jednání obviněných skutkovou podstatu přestupku §§ 461, 197 tr. zák. spáchaný prý tím, že František N. dne 2. října 1931 vyzetřující orgán H-a, František R. dne 30. září 1931 vrchního finančního radu Z-a uvedli tím, že falešně udali Albína R-a za spolupachatele, v omyl, jímž stát na svém výsostném právu na stíhání důchodkových přečinů a přestupků a Albín R. na své osobní svobodě škodu trpěti měli a že František N. čin Františka R-a radou nastrojil; proto je oba odsoudil rozsudkem ze dne 2. prosince 1931 a to každého k tuhému vězení v trvání jednoho týdne bezpodmínečně a ke ztrátě volebního práva. Odvolání obžalovaných proti tomuto rozsudku bylo krajským soudem jakožto odvolacím soudem v Liberci ze dne 1. února 1932 zamítnuto a rozsudek prvé stolice potvrzen. V rozsudku postavil se odvolací soud, poukázav na důvody rozsudku okresního soudu, na stanovisko, že skutkovou podstatu §§ 461, 197 tr. zák. zakládá každé nesprávné udání před veřejným úřadem, děje-li se ve škodném úmyslu, by tím bylo zmařeno určité správní opatření; proto také v souzeném případě šlo o uvedení v omyl v úmyslu škodném, při čemž nečiní rozdílu, zda údaje obviněných učiněné dne 2. října a 30. září 1931 (usvědčující Albína R-a) či jejich údaje dne 7. října 1931 (ve prospěch Albína R-a) byly správné čili nic; v tomto druhém případě chtěli Albína R-a zachrániti před škodou a poškoditi tím finanční úřad na jeho právu, uvaliti tresty.

Oba rozsudky spatřovaly podvodné jednání jednak v tom, že oba odsouzení uvedli v omyl vyšetřující orgány důchodkového trestního soudu, čímž měl stát utrpěti škodu na svém právu stíhati přečiny a pře-

stupky důchodkového zákona a jednak v tom, že uvedli je v omyl, jimž měl Albín R. utrpěti škodu na své osobní svobodě. V prvním případě přehlédly oba soudy, že František R. a František N. byli v důchodkovém trestním řízení slyšeni jako obvinění a že jako takoví jsou sice morálně povinni, by udali pravdu, že však tato morální povinnost postrádá trestní sankce, to znamená, že obvinění nemohou býti k udání pravdy nuceni trestními ustanoveními. Tato zásada platná podle § 202 tr. ř. pro trestní řízení před řádnými soudy, platí také pro trestní řízení důchodkové. Vyplývá to přímo z předpisů důchodkového trestního zákona z 11. července 1835, čís. 63 Sb. zák. pol., najmě z §§ 590—592 a §§ 628, 631, 632, 641, 642, 644—648 a dále (úsudkem z opaku) z § 461 čís. 4 cit. zákona, podle kterého se trestá jenom křivě svědectví před důchodkovým trestním soudem a to bylo-li vydáno pod přísahou za podmínek dekretu dv. kanc. ze 14. února 1840 č. 1320 (č. 20 sv. 68 sb. pol. zák.) jako zločin podle § 199 a) tr. zák. Z toho je patrné, že tu nebylo způsobitelného předmětu poškození, poněvadž stát nemohl býti poškozen na konkrétním právu zvědět pravdu a to ani, pokud odsouzení vinili jiného a jen to bylo předmětem řízení v prvé stolici, — neboť odsouzení, byvše slyšeni v důchodkovém trestním řízení jako obvinění, mohli svalovati vinu na jiného označující ho za spolupachatele a, pokud odvolali své nařčení o spolupachatelství Albína R-a, jest uznati, že obvinění spolupachatelé mají právo i vzájemně se krýti. To je důsledek zásady § 202 tr. ř., platné ovšem bez újmy ustanovení §§ 45 a 263 m) tr. zák. Pokud pak přestupek podvodu spatřován v tom, že křivým udáním odsouzených měl Albín R. utrpěti škodu na své svobodě, stačí poukázat k tomu, že křivé obvinění je zločinem utržení na cti za předpokladu § 209 tr. zák., jednak že je přestupkem proti bezpečnosti cti, jenž se stíhá na žádost oprávněného a že v případě, o nějž jde, byl Albín R. viněn z trestného činu důchodkového, takže by šlo o přestupek § 488 tr. zák., pro nějž nebyla soukromá obžaloba podána. Důsledkem toho nelze mluvit ani o tom, že odsouzený N. spáchal trestný čin (§§ 5, 461 tr. zák.) i tím, že nastrojil radou čin Františka R-a. Bylo proto ke zmatečné stížnosti generální prokuratury podle § 33 tr. ř. ve smyslu § 292 tr. ř. a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4622.

Jde jen formálně o svědeckou výpověď, vpravdě však o obhajobu podezřelého (z přestupků podle §§ 461, 197 a podle § 487 tr. zák.), nespadající pod sankci § 199 a) tr. zák., byl-li kdo jako svědek vyslýchán, by vysvětlil rozpor mezi obsahem udání, jímž jiného křivě obvinil z přestupku, a obsahem svědecké výpovědi, v níž podle pravdy uvedl ono udání na pravou míru.

(Rozh. ze dne 8. února 1933, Zm II 406/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečné stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě.